

Quickscan Wet natuurbescherming Gemeente Den Helder

319.02.22 Tillehof

NLadviseurs

adviesbureau voor natuurbeheer
en landschapsoptimalisering

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Den Helder
Contactpersoon: Sigrid Hafkenscheid

Datum: 28-08-2022
Rapportnummer: 319.02.22

Auteur: W. van Zadelhoff
Controle: J. Boer

NLadviseurs
Kennislandgoed Larenstein
Larensteinselaan 26B
6882 CT VELP
026-7851440

Copyright: Alle rechten voorbehouden. Voor vermenigvuldiging van, of zinsneden en afbeeldingen uit deze rapportage gelieve contact op te nemen met NLadviseurs.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	pag. 5
1.1 Aanleiding en doel	pag. 5
1.2 Opdrachtgever	pag. 5
1.3 Ligging en kenmerken plangebied	pag. 5
1.4 Geplande werkzaamheden	pag. 5
1.5 Kwaliteitsborging	pag. 5
1.6 Leeswijzer	pag. 6
Hoofdstuk 2: Methodiek	pag. 7
2.1 Literatuuronderzoek	pag. 7
2.2 Soortbescherming	pag. 7
2.3 Gebiedsbescherming	pag. 7
Hoofdstuk 3: Resultaten en effecten soortbescherming	pag. 9
3.1 Vleermuizen	pag. 9
3.2 Grondgebonden zoogdieren	pag. 10
3.3 Vogels	pag. 11
3.4 Amfibieën	pag. 13
3.5 Reptielen	pag. 13
3.6 Vaatplanten	pag. 13
3.7 Vissen	pag. 14
3.8 Overige soortengroepen	pag. 14
Hoofdstuk 4: Gebiedsbescherming	pag. 15
4.1 Natura 2000	pag. 15
4.2 Natuurnetwerk Nederland	pag. 15
Hoofdstuk 5: Effectbeoordeling en conclusies	pag. 17
5.1 Overzicht van de aanbevelingen	pag. 17
5.2 Aanbevelingen	pag. 17
Bronvermelding	pag. 19
Bijlage 1: Wet natuurbescherming	pag. 20

Figuur 1.1: Overzichtsfoto van het plangebied (rood) Bron: PDOK luchtfoto

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk is de aanleiding tot het uitvoeren van de quickscan beschreven. Verder is het plangebied toegelicht op basis van de ligging en de kenmerken van het gebied. In paragraaf 1.4 staan de werkzaamheden beschreven die uitgevoerd worden, waarvan de invloed op beschermde gebieden en beschermde soorten is getoetst. Als laatste worden de kwaliteitsborging en leeswijzer beschreven.

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de gemeente Den Helder heeft adviesbureau NLadviseurs een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Tillenhof 2, gelegen in het dorp Huisduinen in de gemeente Den Helder. De initiatiefnemer is hier voornemens de locatie te herinrichten, waarbij bestaande panden en schuren worden gesloopt, bomen te vervallen komen en bestrating wordt verwijderd. Afhankelijk van de definitieve keuze van het ontwerp, wordt ook een deel van het perceel opgehoogd of vergraven.

De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming, op de onderdelen 'soortenbescherming' en 'gebiedsbescherming'. Voor het onderzoek voldeed in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige inschatting wordt gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast wordt gekeken of het kappen van de aanwezige houtopstand in strijd is met de APV en of hier een vergunning voor aangevraagd dient te worden.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming. In dat kader is een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Opdrachtgever

Gemeente Den Helder is de opdrachtgever voor het project.

1.3 Ligging en kenmerken plangebied

Huisduinen is een dorp in de gemeente Den Helder. Het ca. 600 inwoners grote dorp ligt ten westen van de stad Den Helder. Het betreft het meest noordelijk gelegen dorp van het vasteland van de provincie Noord-Holland. Het plangebied ligt tegen de bebouwde omgeving aan en grenst ten zuiden aan een parkeerterrein en het Natura 2000-gebied De Helderse Duinen. Het plangebied ligt ingelijfd tussen twee wegen, ten oosten de Tillenhof en ten wes-

ten de Zeeweg. Deze laatste weg vormt ook de afscheiding tussen het plangebied en de daarna volgende zeepromenade.

1.4 Geplande werkzaamheden

De geplande ruimtelijke ontwikkelingen bestaan uit:

- Kap van ca. 0,5 ha aan houtwal;
- Verwijderen bestrating;
- Sloop pand;
- Perceel vrijmaken van obstakels;
- Aanleg nieuwe infrastructuur;
- Bouw woningen;
- Herinrichting groene ruimte;
- Ophoging perceel voor een geredelijkere overgang van duin naar ontwikkelgebied.

1.5 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd en gerapporteerd door Wesley van Zadelhoff, ecooloog bij NLadviseurs. Door studie en ervaring opgeleid deskundige op het gebied van Nederlandse ecologie en wetgeving. Ecooloog J. v.d. Kamp heeft de rapportage gecontroleerd. Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden, is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en -beheer. Verder dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal drie jaar.

1.6 Leeswijzer

In deze rapportage is achtereenvolgens beschreven welke methodiek is toegepast tijdens het onderzoek (H2), de resultaten en mogelijke effecten opgedaan uit het literatuur- en veldonderzoek (H3 en 4) en als laatste zijn de conclusies en aanbevelingen beschreven (H5).

Hoofdstuk 2: Methodiek

De aanwezige beschermde natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een analyse van literatuur (o.a. verspreidingsgegevens) en een veldbezoek (quickscan) aan het plangebied en de omgeving.

2.1 Literatuurstudie

Voor het bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsgegevens van soorten uit beschermde soortgroepen. Verder is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna, geraadpleegd op 20-07-2022 (www.ndff.nl). De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

De toetsing is een effectbepaling en -beoordeling op basis van de huidige en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren, de functie en habitatkwaliteit van het plangebied en de directe omgeving voor deze soorten in relatie tot de voorgenomen ingreep.

2.2 Soortbescherming

De quickscan is de eerste stap in het proces om de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op het gebied van beschermde dier- en plantsoorten te onderzoeken. De aanwezigheid van beschermde soorten in en rond het plangebied en de geschiktheid van het plangebied voor deze soorten is door middel van een eenmalig veldbezoek onderzocht. Op 22 juli 2022 is door ecoloog W. van Zadelhoff de quickscan in het veld uitgevoerd. Doel van dit veldbezoek is om een indruk te krijgen van het aanwezige habitat en de geschiktheid ervan te beoordelen voor de mogelijk voorkomende beschermde soorten.

Het locatiebezoek is onder zonnige omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 22 °C, W 1bft. Tijdens de quickscan wordt het gehele plangebied, en de directe omgeving, verkend. Op basis daarvan wordt het mogelijk voorkomen van beschermde dier- en plantsoorten beoordeeld op geschiktheid, waarbij gekeken wordt naar habitateisen voor de soorten of naar directe waarnemingen van beschermde soorten. Bij deze toetsing van het terrein worden de geplande werkzaamheden als leidraad genomen. Getoetst is of de geplande werkzaamheden de Wet natuurbescherming (mogelijk) overtreden.

Afhankelijk van de resultaten is het noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van beschermde soorten door middel van aanvullend onderzoek aan te tonen of uit te sluiten.

2.3 Gebiedsbescherming

Om een conclusie te trekken op de invloed van gebiedsbescherming is met bureauonderzoek onderzocht of het gebied onderdeel is van Natuurnetwerk Nederland en/of Natura 2000-gebied. Daarnaast is de aanwezigheid van Natura 2000-gebieden in de nabije omgeving van het plangebied onderzocht. Hiermee kan de mogelijke externe invloed van de voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld.

Fig. 3.1: Impressie van het plangebied vanuit het Admiraal Verhuellplein.

Fig. 3.2: Impressie van het plangebied ten zuidwesten. Zichtbaar zijn rimpelroosstruweel en het gepland te slopen pand.

Fig. 3.3: Impressie van het plangebied. Zuidzijde van het gepland te slopen pand.

Fig. 3.4: Aanwezige boomstronken. Nu geschikt als schuilplaats voor diersoorten.

Fig. 3.5: Impressie van de verharding en aangrenzend struweel.

Fig. 3.6: Overzichtsfoto van de aanwezige parkeerplaats.

Hoofdstuk 3: Resultaten en effecten soortenbescherming

De Wet natuurbescherming is opgedeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van het project op deze soorten. Het voorkomen en de mogelijke effecten is per soortgroep beschreven.

3.1 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop, renovatie en bomenkap zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn, zijn beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn vanuit NDFF waarnemingen bekend van: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis.

Vaste rust en verblijfplaatsen

De meeste in Nederland voorkomende vleermuissoorten worden voornamelijk in gebouwen en holtes en scheuren in bomen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Tijdens het locatiebezoek is de houtopstand gecontroleerd op aanwezigheid van deze holtes. Deze zijn niet waargenomen. De onderzochte houtopstand betreft bomen met een maximale DBH van 20 centimeter, waardoor holtes geen ruimte hebben om te ontstaan.

Binnen het plangebied zijn meerdere bouwwerken aangetroffen. De aanwezige overkapping biedt geen schuilmogelijkheden voor vleermuizen. Het aanwezige pand is echter voorzien van een plat dak, waarin de dakrand verschillende plaatsen voldoende ruimte laat voor vleermuizen om binnen te kunnen komen.

Effect

De geplande werkzaamheden hebben mogelijk negatief effect op vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebied. Het aanwezige pand, dat gepland staat om te slopen, biedt mogelijkheden voor dwergvleermuizen (lees: ruige en gewone dwergvleermuis) voor vaste rust- en verblijfplaatsen.

In de aanwezige houtopstand zijn geen holtes waargenomen in het onderzochte gebied. De aangetroffen bomen voldoen bij lange na niet aan de DBH van 40 cm waarover het vleermuisprotocol

spreekt. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn hierdoor niet aanwezig binnen het plangebied. Door afwezigheid van mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen is nader onderzoek daarom niet noodzakelijk.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen dienen nader te worden onderzocht in het bestaande bedrijfspand.

Wetsovertredingen ten aanzien van de Wnb artikel 3.5 lid 4 dienen nader te worden onderzocht conform het vleermuisprotocol 2021.

Essentiële foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. Opkomende begroeiing en houtwallen zijn ideale foerageerlocaties voor deze soorten. Zeker als hier hoogteverschillen in aanwezig zijn, waardoor bladoppervlakte beschikbaar wordt om langs te vliegen.

Het geschikte foerageergebied betreft een oppervlakte van ca. 0,5 ha. Het gebied is hiermee niet groot genoeg om vleermuizen van essentieel foerageergebied te voorzien. De luwte die ontstaat door de houtopstand en het lager liggen van de parkeerplaats zorgt er voor dat het plangebied een goede foerageerplaats voor dwergvleermuizen en laatvlieger biedt. Echter zijn alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied ruimschoots aanwezig. Gelijkwaardige, zo niet betere, foerageergebieden zijn over het volledige aangrenzende natuurgebied De Helderse Duinen, aanwezig.

Lijnvormige elementen, die gebruikt kunnen worden als vliegroute, zijn niet direct aanwezig in het plangebied. De opstand is geen duidelijke verbinding tussen leefgebieden van vleermuizen (lees: foerageer- en verblijfplaats).

Het is van belang om vanuit de algemene zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, negatieve effecten op niet essentieel foerageergebied te voorkomen.

Effect

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Echter wordt op basis van oppervlakte en aanwezige alternatieven in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten dat het hier gaat om essentieel foerageergebied. Nader onderzoek wordt daarom niet geadviseerd.

3.2 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. In de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren binnen de NDFF in een afstand van ca. 5 kilometer. Zo zijn een aantal beschermde soorten op enige afstand van het plangebied waargenomen, namelijk boommarter, bosmuis, bunzing, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel. Zonder uitzondering zijn allen beschermd via Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Uitzonderd de boommarter, bunzing en de wezel, voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in de provincie Noord-Holland.

10

De aanwezigheid van nationaal beschermde soorten vanuit Bijlage A van de Wet natuurbescherming kan niet worden uitgesloten. Leefgebied voor bunzing, wezel, rosse woelmuis en egel is in de vorm van ruigtevegetatie aanwezig in het plangebied. Het grootste gedeelte van het terrein vormt geschikt foerageerhabitat voor de soorten. Door de aanwezigheid van houtstapels, bladerhopen en de vele aangetroffen muizengangen is de mogelijkheid op vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied voor bunzing, wezel, egel en rosse woelmuis. Boommarter wordt niet verwacht. De houtopstand van het plangebied is zeer klein en verstoring door menselijke activiteit zijn vrijwel continu aanwezig.

De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn kan op voorhand worden uitgesloten. Binnen het plangebied zijn geen geschikte, mogelijke foerageergebieden en vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als bever, noordse woelmuis of otter waargenomen.

Binnen het plangebied worden verder kleine, algemene zoogdiersoorten (spitsmuizen en muizen) verwacht. Voor deze soorten geldt eveneens een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Effect

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen, voornamelijk bunzing en wezel, en algemeen voorkomende zoogdieren als egel, rosse woelmuis en andere muizen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van marterachtigen zijn niet uitgesloten binnen het plangebied door de aanwezigheid van houtstapels en struweel en geschikt foerageergebied. Overtreding van artikel 3.10 lid b, het vernielen of beschadigen van vaste voortplantings- en rustplaatsen, is niet uitgesloten bij uitvoering van de werkzaamheden.

Uitzonderd de bunzing en wezel, zijn alle te verwachten soorten provinciaal vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkeling. De planvoornemens zijn om deze reden mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming.

Verder dient de zorgplicht artikel 1.11 in acht te worden genomen. Dieren die tijdens werkzaamheden worden waargenomen dienen in de gelegenheid te worden gebracht zichzelf in veiligheid te kunnen brengen of daarbij te worden geholpen. Het te kappen areaal dient in delen te worden gekapt om dieren als egels en muizen hiervoor de gelegenheid te kunnen bieden.

Voor bunzing en wezel geldt dat mogelijk essentieel leefgebied voor de soorten aanwezig is binnen het plangebied. Nader onderzoek met het gebruik van cameravallen dient hier uitsluitsel over te geven. De methode voor dit onderzoek dient aan te sluiten op de handreiking kleine marters van Noord Holland.

De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van muizen en insecteneters.

3.3 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Andere onderdelen van de leefomgeving die van belang zijn voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn eveneens beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismussen in struiken. Van de overige inheemse vogelsoorten is het nest beschermd zolang dit voor voortplantings-

doeleinden in gebruik is.

In de NDFP zijn uit de omgeving enkele waarnemingen bekend van soorten met jaarrond beschermde nesten. De waargenomen soorten betreffen boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespandief, steenuil en zwarte wouw.

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Binnen het plangebied is geen geschikte bebouwing en zijn geen nestkasten aanwezig waardoor geschikte verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw aanwezig zijn. Het aanwezige pand is voorzien van een plat dak met een vrijwel sluitende rand. De ingangen zijn daarom onvoldoende groot voor huismus en gierzwaluw. Schade aan deze soorten is hierom uitgesloten.

De aanwezige bomen zijn uitgebreid gecontroleerd op het voorkomen van holtes, horsten en nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn geen bomen met holtes waargenomen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen horsten of andere mogelijke nesten (zoals oude kraaiennesten) aangetroffen van ransuil, havik, buizerd of andere roofvogels. Aanwezigheid van nestplaatsen van uilen of roofvogels is derhalve niet te verwachten. Het plangebied is te klein om als foerageergebied te dienen voor roofvogels en uilen. Van een essentieel onderdeel van het leefgebied van uilen en roofvogels is derhalve geen sprake.

Het plangebied heeft geen potentie voor beschermde nestplaatsen van soorten vanuit de meest strikte bescherming. Jaarrond beschermde nestplaatsen voor vogels uit categorie 5, zoals ekster, zijn niet uit te sluiten in het gebied. De omgeving biedt echter voldoende alternatief voor deze soorten, waardoor het nest buiten de broedperiode mag worden verwijderd. Ook tapuit valt onder de categorie 5 soorten. Binnen het plangebied zijn geen konijnenholen aangetroffen en is daardoor uit te sluiten als broedvogel binnen het plangebied.

Nader onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde vogels is niet noodzakelijk.

Overige broedvogels

Naast de jaarrond beschermde nesten zijn de nesten van algemeen voorkomende broedvogels beschermd. Deze bescherming beperkt zich tot het broedseizoen en zolang vogels aan het broeden zijn. Het veldbezoek vond ver buiten het broedseizoen plaats, waardoor geen nesten zijn waargenomen. Het is

echter aannemelijk dat tijdens het broedseizoen meerdere algemeen voorkomende broedvogels de locatie als nestgelegenheid gaan gebruiken. De volledige houtopstand is hiervoor geschikt.

Effect

Binnen het plangebied kunnen broedgevallen voorkomen, waaronder ekster. De nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd in categorie 5. Dat betekent dat deze alleen beschermd zijn bij zware ecologische omstandigheden. Voor het plangebied geldt dat niet, omdat in de omgeving genoeg alternatieven zijn om te dienen als vaste rust- en verblijfplaats. Wel zijn nesten van soorten beschermd wanneer deze in gebruik zijn door broedvogels zoals bij elke vogel.

Verblijfplaatsen van overige vogels met jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht binnen het plangebied door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen. Gezien de beperkte oppervlakte, voldoende alternatieven in de omgeving en ligging van het plangebied, is het plangebied met zekerheid ook geen onderdeel van een essentieel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten. Nader onderzoek naar het voorkomen van verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen is derhalve niet nodig.

De werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op algemene broedvogels. Door de werkzaamheden kunnen broedvogels worden beschadigd, vernield of verstoord worden. Door de werkzaamheden kunnen broedvogels hun nest definitief verlaten, dit leidt tot een verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 3.1, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door kapwerkzaamheden en de plaatsing van materiaal te laten plaatsvinden buiten het broedseizoen. Tijdens het broedseizoen kunnen de werkzaamheden uitsluitend worden uitgevoerd nadat, kort voor het uitvoeren van de werkzaamheden, een ecologische deskundige een broedvogelcheck heeft uitgevoerd en heeft bepaald dat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geen broedgevallen aanwezig zijn. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd, omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is. Echter kunnen eerdere of latere broedgevallen van met name houtduif voorkomen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben.

3.4 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn in NDFF waarnemingen bekend van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en rugstreeppad. Uitgezonderd de rugstreeppad geldt voor alle soorten een provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling.

Geschikt voortplantingswater ontbreekt binnen het plangebied door de volledige afwezigheid van oppervlaktewater. Landhabitat en overwinteringshabitat is mogelijk aanwezig binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn kleine watersalamanders aangetroffen onder aanwezige stronken hout.

Rugstreeppad komt voor in het aangrenzende natuurgebied De Helderse Duinen. De waarnemingen van rugstreeppad in voortplantingshabitat zijn op korte afstand (+/- 250 m). Het plangebied biedt winterhabitat voor de soort. De volledige houtwal kan als winter- en zomerhabitat dienen. Aanwezige paden die beide gebieden van elkaar scheiden, bieden onvoldoende barrière om rugstreeppadden tegen te houden. Aanwezigheid van rugstreeppad binnen het plangebied is derhalve te verwachten. Aangezien jonge rugstreeppadden ook tijdens het voortplantingsseizoen op het land aanwezig kunnen zijn, wordt verwacht dat het plangebied permanent door rugstreeppadden wordt gebruikt.

Het terrein zal na renovatie deels dienen als mogelijke winterverblijfplaats voor algemeen voorkomende amfibieën.

Effect

De voorgenomen ingrepen hebben geen effecten op voortplantingswater van amfibiesoorten.

Winterhabitat is aanwezig voor algemeen voorkomende amfibieën en rugstreeppad binnen het plangebied. Op de rugstreeppad na is voor deze soorten echter een provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling. Voor vernietiging van rugstreeppad winterhabitat dient echter een ontheffing te worden aangevraagd. Nader onderzoek naar het winterhabitat is niet mogelijk en is doormiddel van deze quickscan gebeurd op basis van expert judgement.

Nader onderzoek naar het voorkomen van overige amfibieën is niet noodzakelijk gezien de gebiedskenmerken en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten.

Om invulling te geven aan de algemene zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming wordt geadviseerd om het volledige werkterrein rondom af te zetten met amfibieënscherm. Aanwezige

amfibieën dienen te worden uitgevangen en in het naastgelegen terrein te worden vrijgelaten. Deze aanpak is voor de rugstreeppad verplicht, algemene voorkomende soorten worden beschermd in de kielzog van de rugstreeppad. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgezet. Let wel: dergelijke maatregelen zijn ontheffingsplichtig!

3.5 Reptielen

Binnen de NDFF zijn waarnemingen bekend van zandhagedis. In het natura 2000-gebied De Helderse Duinen is op 300 meter afstand van de planlocatie zandhagedis waargenomen in 2020. Geschikt habitat voor zandhagedis is echter niet aanwezig binnen het plangebied. De houtwal is door de schaduwvorming van de struiken en bomen ongeschikt als leefgebied. Aangrenzende lagere vegetatie is volledig dichtgegroeid met een duinrietvegetatie. Direct aangrenzend aan het plangebied zijn echter wel geschikte leefgebieden voor zandhagedis aangetroffen.

Overige reptielsoorten worden niet verwacht in het plangebied op basis van aanwezig habitat en verspreidingsgegevens.

Effecten

Zandhagedis wordt door habitatvoorkeuren niet verwacht binnen het plangebied. Leefgebied is echter wel in de directe omgeving van het plangebied aanwezig, waardoor maatregelen moeten worden genomen tegen individuen die op zoek gaan naar nieuw leefgebied. Daarnaast kan tijdens de werkzaamheden het plangebied geschikter worden voor zandhagedis. Vestiging van de soort dient te worden voorkomen totdat de werkzaamheden voltooid zijn om schade aan individuen te voorkomen. Nader onderzoek naar de soorten is niet noodzakelijk. Uitvoering van de geplande werkzaamheden kunnen plaatsvinden zonder wetsovertredingen. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Om de vestiging van zandhagedis te voorkomen, is de plaatsing van amfibieënschermen noodzakelijk.

3.6 Planten

Binnen de NDFF zijn een aantal waarnemingen bekend van grote leeuwenklauw. Binnen het plangebied zijn echter geen beschermde vaatplanten waargenomen. De aanwezigheid van grote leeuwenklauw wordt niet verwacht door de afwezigheid van korte vegetaties en open zandplekken. Aangetroffen soorten zijn onder andere: duizendblad, wondklaver, rimpelroos, gewone vlier, zandteunisbloem kattenoor, dauwbraam en vlasbekje. Het betreft hier soorten voorkomend in vegetatietypes niet-gerelateerd aan beschermde soorten.

De overig-gemelde beschermde soorten in de omgeving betref soorten aanwezig buiten het natuurlijk verspreidingsgebied. De soorten staan waarschijnlijk in tuinen en zijn door mensen aangedragen.

Aanwezigheid van beschermde planten is derhalve uitgesloten.

Effect

Aanwezigheid van beschermde plantensoorten wordt in het plangebied uitgesloten. In de directe omgeving aanwezige beschermde soorten zijn aangevoerd door mensen en daardoor niet binnen natuurlijk verspreidingsgebied aanwezig of passen niet binnen het aangetroffen habitat. Het plangebied is ongeschikt voor beschermde vaatplanten op basis van bodem en habitat. Negatieve effecten op beschermde vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

3.7 Vissen

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen beschermde vissen waargenomen. Door afwezigheid van oppervlaktewater in het plangebied is het uitgesloten dat vissen in het gebied aanwezig zijn.

Effect

Negatieve effecten op vissen is uitgesloten door de afwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving en de afwezigheid oppervlaktewater binnen de invloedssfeer van de planvoornemens.

3.8 Overige soortengroepen (weekdieren en ongewervelden)

In de NDFF zijn in de omgeving (0-1km) waarnemingen bekend overige beschermde soorten vlinders. Zowel duin- als grote parelmoervlinder. Beide soorten zijn voor hun overleving afhankelijk van de aanwezigheid van verschillende wilde vioolsoorten als duinviooltje en hondsviool. Aanwezigheid van deze plantensoorten is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. In het zuidelijkste puntje van het natura 2000-gebied De Heldere Duinen worden beide soorten waargenomen.

Direct ten zuiden van het plangebied worden kommavlinders waargenomen. Deze soort is afhankelijk van verschillende grassoorten in een open of heideachtig landschap. Dit vegetatietype ontbreekt binnen het plangebied.

Geschikt habitat voor overige ongewervelden en weekdieren ontbreekt volledig binnen het plangebied. Geschikt habitat voor beschermde libellen, kevers en slakken zijn niet waargenomen binnen of

direct aan het plangebied.

Effect

Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aangetroffen van de overige soortgroepen. Direct aangrenzende populaties dagvlinders (met name duinparelmoer en kommavlinder) worden niet geschaad bij uitvoering van de werkzaamheden. Negatieve effecten op deze soorten dienen niet nader te worden onderzocht om wetsovertredingen ten aanzien van artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 te voorkomen.

Fig. 3.8: Aangetroffen kleine watersalamander binnen het plangebied. Verwacht wordt dat de volledige helling geschikt is als landhabitat en overwinteringshabitat voor de soort.

Fig. 3.9: Westzijde van het aanwezige pand. Struweel is geschikt als foerageergebied voor kleine marterachtigen en het pand is toegankelijk voor vleermuizen binnen het rood gearceerde deel.

Fig. 3.10: Overzicht van aanwezige vegetatie in de houtwal.

Fig. 3.11: Zuidzijde van het aanwezige pand. Het pand is toegankelijk voor vleermuizen binnen het rood gearceerde deel.

Hoofdstuk 4: Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen soort- en gebiedsbescherming. Bij het onderdeel 'gebiedsbescherming' wordt de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), en de beoordeling of er van het voornemen een (in)direct effect uitgaat, behandeld. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is planaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

4.1 Natura 2000-gebied

De onderzoekslocatie is gedeeltelijk overlappend met de Natura 2000-gebieden Duinen den Helder-Callantsoog (figuur 4.1). Binnen het projectplan is men voornemens om de projectgrens tot 2 meter overschrijdend aan het naastgelegen Natura 2000-gebied door te trekken. Het betreft hier opschoningswerkzaamheden van het aanwezig afval en herstel van de aanwezige vegetatie, die sterk is verruigt. Het planvoornemen zal afgestemd worden op het gewenste vegetatietype van het perceel. Eventueel geplaatste lichtmasten binnen het plangebied dienen geplaatst te worden zodat geen restlicht richting het Natura 2000-gebied schijnt.

Tijdens de aanlegfase is er door inzet van mobiele werktuigen, aan- en afvoer van materialen en vervoersbewegingen van personeel sprake van een tijdelijke toename van stikstofemissie van het plangebied. Vanaf 1 juli 2021 geldt voor een tijdelijke toename van stikstofemissie tijdens de renovatietrajecten een vrijstelling voor de natuurvergunningplicht. Door deze vrijstelling is een stikstofberekening door middel van de AERIUS-Calculator op het moment niet noodzakelijk. Echter door de verwachte veranderingen is door de gemeente besloten deze berekening door een externe partij te laten uitvoeren.

Effect

De voorgenomen ontwikkelingen leiden mogelijk tot wetsovertredingen ten aanzien van Natura 2000-gebieden. Op eerste basis omdat de planvoornemens tot in het Natura 2000-gebied reiken. En op tweede basis door de mogelijk plaatsing van lichtmasten en gebruik van grof materieel binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied. In een voortoets dienen deze invloeden te worden getoetst. Hierbij moet rekening worden gehouden met de werkzaamheden binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied, maar ook met werkzaamheden plaatsvindend direct aan de aangrenzende zone.

De invloed van het project op basis van stikstofuitstoot is buiten de scope van dit rapport gehouden, aangezien hier door de opdrachtgever een externe partij op is gezet. Op de schetstekening van de gemeente is niet duidelijk te zien tot waar de invloed

van het planvoornemen reikt. In overleg is besproken dat de planvoornemens tot maximaal 2 meter in het gebied zullen reiken. De natuurtoets zal moeten uitwijzen welk effect de planvoornemens op het Natura 2000-gebied hebben. Het planvoornemen is om de werkzaamheden binnen het Natura 2000-gebied ten gunste uit te voeren van het gewenste vegetatietype door het ruimen van puin en herstel van de vegetatie. Ook is een ophoging van het perceel van invloed op de huidige staat.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie is eveneens overlappend aan NNN-gebied (figuur 4.1). Dichtstbijzijnde NNN-gebied betreft de eerder behandelde Natura 2000-gebieden Duinen den Helder-Callantsoog. Op deze gebieden is geen externe werking van toepassing.

Voorgenomen ingrepen dienen, indien binnen het plangebied aanwezig, getoetst te worden aan het 'nee, tenzij' principe. Indien voorgenomen werkzaamheden significant negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het deelgebied, kunnen deze alleen plaatsvinden indien de nadelige gevolgen worden gemitigeerd en de resterende schade gecompenseerd. Gezien de voorgenomen ontwikkelingen, is een negatief extern effect op kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van NNN uitgesloten.

Effect

Middels deze quickscan kan uitsluitel worden gegeven over de invloed van het project op omliggende NNN-gebieden. Het plangebied vormt geen onderdeel van NNN. Aangezien geen externe werking van toepassing is voor gebieden met deze beschermde status kunnen negatieve effecten bij voorbaat worden uitgesloten. Het uitvoeren van een 'nee, tenzij'-toets is niet aan de orde.

Voor het overlappende plangebied met het naastgelegen Natura 2000-gebied is in de voorgaande paragraaf gesproken.

4.3 Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom, er hoeft geen melding te worden gemaakt bij de provincie.

De in het veld opgemeten bomen hebben een maximale DBH van 20 cm. Het betreft een oppervlakte van ca. 0,5 ha. In de APV van de gemeente Den Helder wordt gesproken over een vergunningsplicht bij bomen vanaf een DBH van 29 cm. Deze dikte wordt door de bomen niet bereikt. Een kapvergunning aanvragen bij de gemeente is om deze reden niet aan de orde.

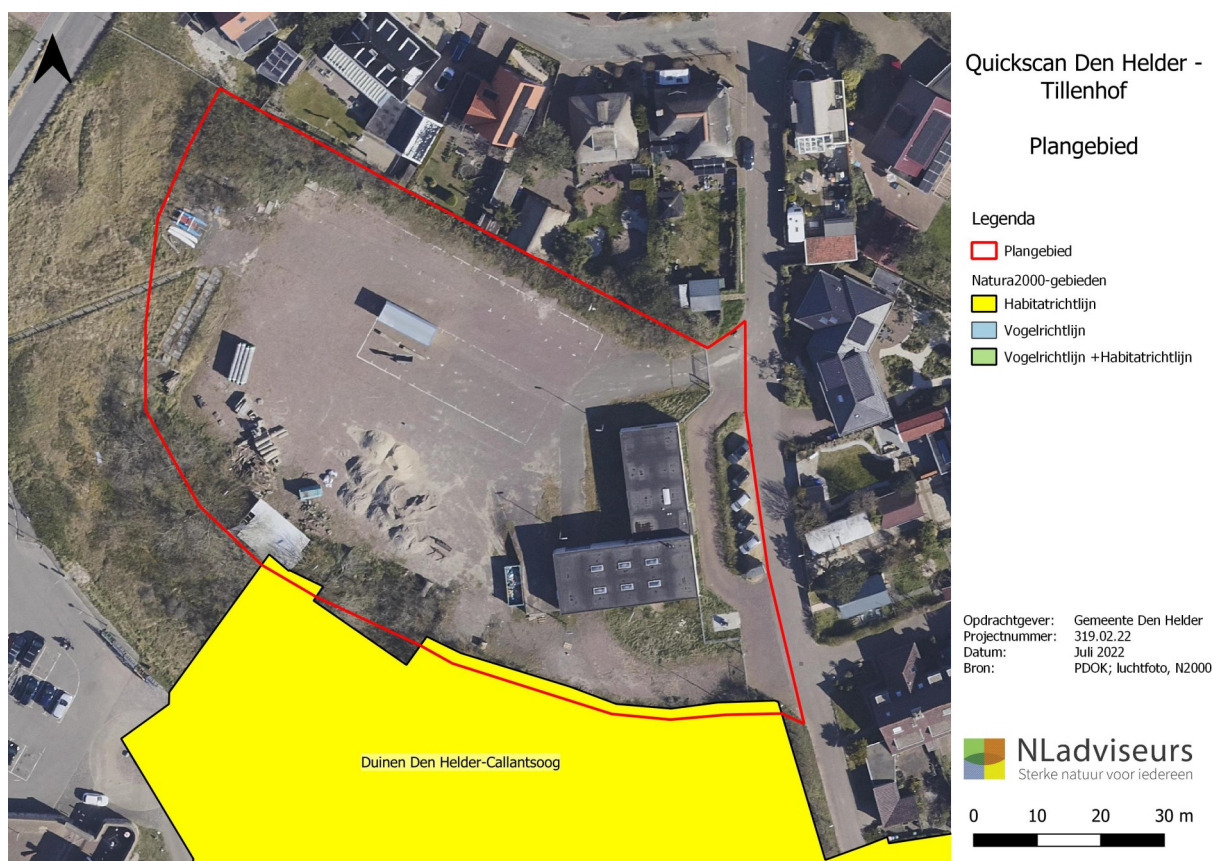
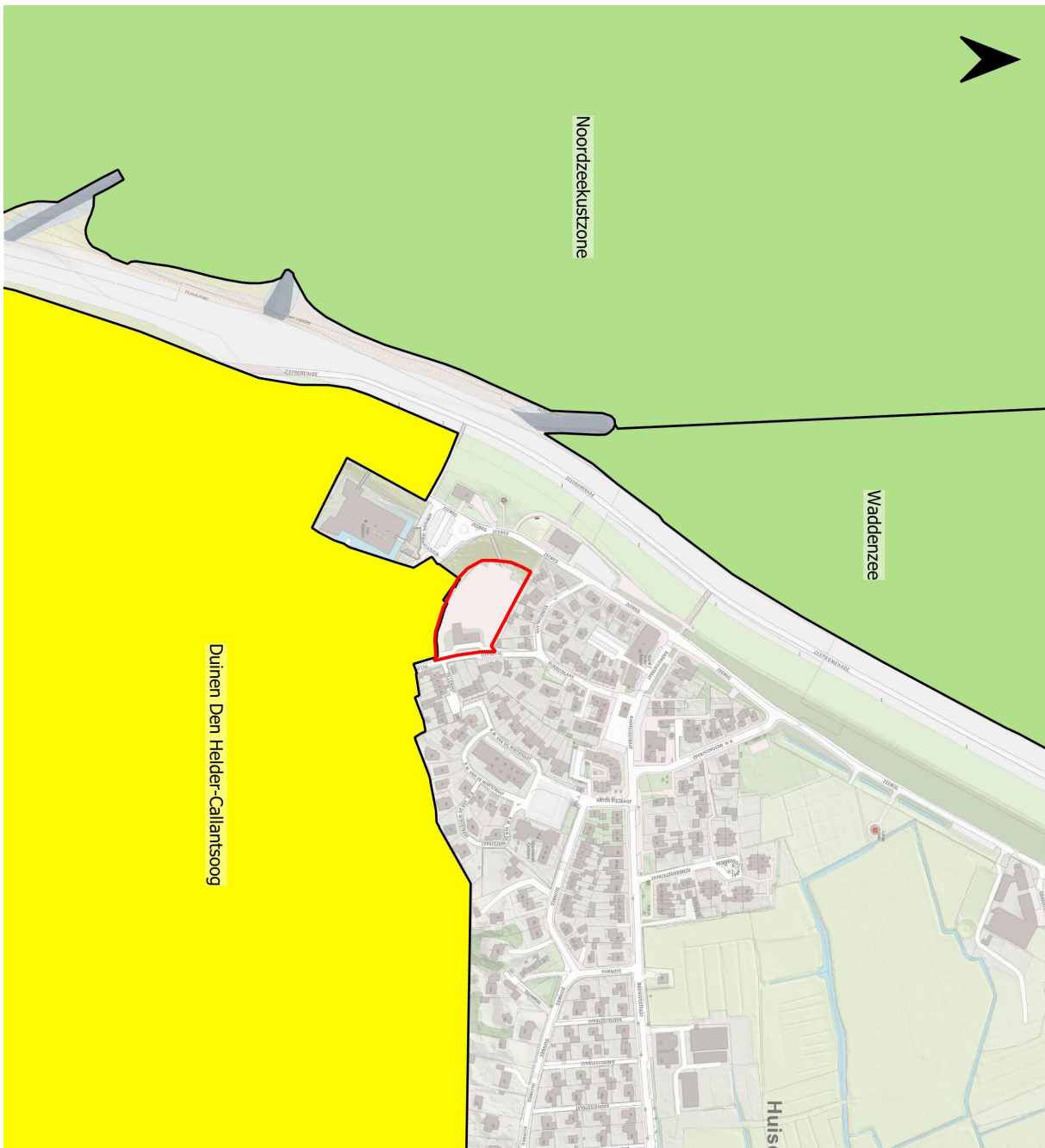

Fig. 4.1: Overzicht van het plangebied met aangrenzend beschermd gebied.

Quicksan Den Helder -
Tillenhof

Plangebied

Legenda

- Plangebied
- Natura2000-gebieden
- Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn + Habitatrictlijn

Opdrachtgever: Gemeente Den Helder
 Projectnummer: 319.02.22
 Datum: Juli 2022
 Bron: PDOK; open topo, N2000

Nladviseurs
 Sterke natuur voor iedereen

Fig. 4.2: Overzicht van het plangebied met omliggend beschermde gebieden.

Hoofdstuk 5: Effectbeoordeling en conclusies

Ten behoeve van het voornemen om een ruimtelijke ontwikkeling te laten plaatsvinden, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Om te beoordelen of de ruimtelijke ontwikkeling negatieve gevolgen heeft op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden, is als eerste stap deze quickscan uitgevoerd. In dit hoofdstuk staan de conclusies van het onderzoek samengevat.

5.1 Overzicht van de aanbevelingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Planten - beschermde soorten	nee	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Vleermuizen - vliegroutes	nee	geen	geen
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	nee	nee	geen
Vleermuizen - lichtverstoring	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Zoogdieren - gebouwbewonend	nee	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	nee	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Amfibieën	ja	ja	zie 5.2
Amfibieën—vrijgestelde soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
reptielen	nee	geen	zie 5.2
overige beschermde soorten	nee	geen	nee
Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - doelsoorten/habitattypen	ja	mogelijk	zie 5.2
Natura 2000 - stikstof	n.v.t.	mogelijk	geen
NNN	nee	geen	geen
Kapvergunning	nee	geen	geen

5.2 Aanbevelingen

Vleermuizen

- Het kantoorgebouw dat aanwezig is binnen het plangebied dient nader onderzocht te worden op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten. Hiervoor dient het vleermuisprotocol van 2021 te worden gehanteerd om een goed beeld te krijgen van de aanwezigheid en gebruiksfunctie van het gebouw;
- Verder dient vanuit de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming onnodige lichtverstoring van niet-essentieel foerageergebied voorkomen te worden. Dit kan door tijdens de aanleg- en gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen, buitenverlichting en straatverlichting naar boven te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermdende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter, gebruik 'batlampen' en plaats niet meer verlichting dan nodig.

Zoogdieren grondgebonden

- Het plangebied is mogelijk onderdeel van leefgebied van bunzing en wezel. Onderzoek moet uitwijzen of het gebied tot essentieel leefgebied behoort. Hiervoor dient de handreiking kleine marters van de provincie Noord-Holland te worden gevolgd om een goed beeld te krijgen van de aanwezigheid van de soorten en gebruiksfuncties van het gebied.
- Vaste rust- en voortplantingsplaatsen zijn in het gebied niet uitgesloten. Nader onderzoek moet de aanwezigheid van deze plaatsen bevestigen of niet aannemelijk maken.

Zoogdieren grondgebonden—vrijgestelde soorten

- Het plangebied is zeer geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren zoals rosse woelmuis, egel en huisspitsmuis. In een ecologisch werkprotocol dient opgenomen te worden hoe hier mee omgegaan wordt tijdens de werkzaamheden.

Amfibieën

- De houtwal van het plangebied is geschikt als winter- en zomerhabitat voor rugstreeppad. Dit is op basis van expert judgement en afstand tot voortplantingswater (ca 250 meter) vastgesteld. Er is een ontheffing nodig voor het afrasteren van het plangebied om doden van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden te voorkomen. In een ecologisch werkprotocol dient te worden omschreven hoe met deze soort om te gaan voorafgaand en tijdens de werkzaamheden om schade aan de individuen te voorkomen. Schade aan het habitat dient ontheft te worden, evenals alle maatregelen die getroffen worden waarmee negatieve invloed op het leefgebied wordt uitgeoefend.

Amfibieën—vrijgestelde soorten

- Binnen het plangebied is winter- en zomerhabitat voor algemeen voorkomende amfibieën aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere kleine watersalamanders aangetroffen;
- Om aan de zorgplicht te voldoen dient in een ecologisch werkprotocol te worden vastgelegd hoe met deze soorten wordt omgegaan voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. De maatregelen zullen worden afgestemd met de eerder behandelde rugstreeppad.

Reptielen

- Aanwezigheid van geschikt reptielenhabitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Echter is zandhagedis op zeer korte afstand van het plangebied waargenomen. In een ecologisch werkprotocol dient te worden vastgelegd welke maatregelen voorafgaand en tijdens de werkzaamheden moeten worden getroffen om te voorkomen dat zandhagedis zich in het plangebied vestigt tijdens de werkzaamheden. Verwacht wordt dat het gebied gedurende de werkzaamheden op meerdere momenten geschikt habitat voor zandhagedis vormt door de dynamiek die deze werkzaamheden met zich meebrengt.

Vogels - algemene broedvogels

- Tijdens het broedseizoen kunnen nesten van algemene broedvogels in te verwijderen bomen en opgaande begroeiing in en rondom het plangebied verstoord, beschadigd of vernield worden. Voer werkzaamheden die kunnen leiden tot het vernielen of verstoren van nesten buiten het broedseizoen uit of neem tijdig maatregelen om broedgevallen

binnen invloedssfeer van versturende werkzaamheden te voorkomen, bijvoorbeeld door opgaande beplanting binnen invloedssfeer van de werkzaamheden sterk terug te snoeien. Hier valt het wilgenstruweel onder. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn niet uitgesloten, met name van duiven;

- Bezette nesten zijn altijd beschermd, ongeacht de soort of periode. Tijdens het broedseizoen kunnen mogelijk versturende werkzaamheden uitsluitend worden uitgevoerd nadat een ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat er geen bezette nesten aanwezig zijn. Zo nodig worden werkzaamheden uitgesteld of maatregelen getroffen om verstering of vernieling van nesten te voorkomen, bijvoorbeeld met het instellen van een zone rondom het nest totdat de jongen het nest verlaten hebben.

Beschermde gebieden

- Het plangebied is gedeeltelijk overlappend aan Natura 2000-gebied Duinen den Helder - Callantsoog. Ook vinden werkzaamheden direct op de grens plaats van dit natuurgebied. Een voortoets dient uitsluitel te geven over de invloeden van deze planvoornemen voor de habitat- en soortdoelstelling van dit gebied.

Zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd), geldt de 'Algemene zorgplicht', artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

Bronvermelding

NDFF—open database

Overige geraadpleegde informatie:

- ~ Kennisdocumenten BIJ12
- ~ NDFF verspreidingsatlas, www.verspreidingsatlas.nl
- ~ Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, Provincie Noord-Brabant

Kaartmateriaal:

- ~ PDOK: luchtfoto
- ~ Provincie Noord-Holland (Natura 2000-gebieden, NNN en GO)
- ~ OpenStreetMap

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

De quickscan die is uitgevoerd is volledig gericht op de toetsing van de voorgenomen plannen aan de Wet natuurbescherming. Hieronder is weergegeven welke inhoud deze wetgeving vertegenwoordigt.

1.1 Soortenbescherming

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. Hierbij zijn het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de soort- en gebiedsbescherming, die per 1 januari 2017 zijn geregeld onder de Wet natuurbescherming (Wnb), de belangrijke kaders.

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Deze nieuwe wet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving waarbij onderscheid wordt gemaakt in soort- en gebiedsbescherming. In onderstaande paragrafen is een globale toelichting gegeven op de achtergrond van deze nationale wetgeving waaraan voorgenomen ruimtelijke plannen en ingrepen worden getoetst.

1.1.1 Zorgplicht

De Wet natuurbescherming gaat uit van de 'zorgplicht' (artikel 1.11 Wnb). De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Indien specifieke maatregelen dienen te worden uitgevoerd, zal dit in onderhavig rapport worden toegelicht.

1.1.2 Verbodsbepalingen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen of te plukken. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie tabel 2, bijlage 1). Voor de nationaal beschermde soorten heeft elke provincie een lijst opgesteld met soorten die in desbetreffende provincie zijn vrijgesteld.

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Tabel 1. Artikel 1.11 Zorgplicht

Tabel 2. Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. *Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.*
2. *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*
3. *Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.*
4. *Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
5. *Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*

Tabel 3. Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrictlijn

1. *Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
2. *Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
3. *Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*
4. *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*
5. *Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*

22

Tabel 4. Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermd)

1. *Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:*
  - a. *in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;*
  - b. *de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of*
  - c. *vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*

Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora- en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn.

In de Flora- en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (art. 10). Hierdoor was de Flora- en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrictlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daarbij is het echter van belang te realiseren dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen:

“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”.

1.1.3 Vogels

Alle broedvogels in Nederland zijn gedurende het broedseizoen beschermd (art. 3.1 Wnb) en in sommige gevallen ook buiten die periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag onderscheid gemaakt tussen soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde nesten (verblijfplaatsen van vogels die hun voortplantingsplaats het hele jaar of meerdere jaren achtereen gebruiken), categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijfplaatsen terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken en ‘overige soorten’ (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Naar gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden.

Categorie	Jaarrond beschermd	Omschrijving
1	ja	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	ja	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	ja	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	ja	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5	ja, indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: spreeuw, oeverzwaluw, boerenzwaluw, ijsvogel).
‘overige soorten’	nee, alleen gedurende het broedseizoen	Soorten die jaarlijks gebruik maken van een nieuw nest (voorbeeld: merel, ringmus, houtduif).

Tabel 5. Beschermingscategorieën broedvogels

1.2 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor dier- en plantensoorten kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied in het kader van het Natuurnetwerk Nederland. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (provincies). Voor NNN-gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het ‘nee, tenzij’ principe (zie 1.4).

1.3 Houtopstanden

Het hoofdstuk over houtopstanden in de Wet natuurbescherming is van toepassing op alle bossen en houtopstanden groter dan 10 are (1.000 m²) of, in geval van rijbeplantingen, meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen. Er wordt gesproken van een bos als de bomen elkaar duidelijk beïnvloeden. Als richtlijn voor de definitie van bos wordt een bedekkingspercentage van 60% gehanteerd.

Het te kappen bos moet gecompenseerd worden, waardoor een meerwaarde voor natuur en landschap ontstaat.

Het deel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is niet van toepassing op:

- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;

- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
  1. wegbeplantingen; 2. beplantingen langs waterwegen, en 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

1.4 Natuurnetwerk Nederland

Om de natuur in Nederland weer tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt het Natuurnetwerk Nederland (de voormalige EHS; Ecologische hoofdstructuur) begrensd en aangelegd, als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het beleidskader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van het NNN is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken van het NNN, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. Het NNN beschermingsregime is opgebouwd uit verschillende elementen die zijn opgenomen in de Spelregels NNN. Dit zijn naast het ‘nee, tenzij’-regime, met als sluitstuk natuurcompensatie, de maatwerkinstrumenten NNN saldobenadering en herbegrenzen NNN.

‘Nee, tenzij’-regime en compensatiebeginsel

Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het ‘nee, tenzij’-regime. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen in het NNN die significante gevolgen hebben voor de kenmerken en waarden van het NNN alleen kunnen worden toegestaan als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieve oplossingen zijn. Indien een voorgenomen ingreep de ‘nee, tenzij’-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een

voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'- regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.